

APSTIPRINU:
Labklājības ministrs,
Invaliditātes lietu
nacionālās padomes
priekšsēdētājs
U.Augulis

Pārskats par Invaliditātes lietu nacionālās padomes darbību un funkciju īstenošanu 2023.gadā

Invaliditātes lietu nacionālās padomes (turpmāk – Padome) sēžu pārskats par 2023. gadu sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2023.gada 5.decembra noteikumiem Nr.699 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums” 18.3.apakšpunktu.

2023.gada vasarā no amata atkāpās Ministru prezidents K.A. Kariņš, kā rezultātā demisionēja valdība. 2023.gada 15.septembrī, Saeima ārkārtas sēdē izteica uzticību 42. Ministru kabinetam, kuras vadība ir uzticēta iepriekšējai labklājības ministrei – Evikai Siliņai, un labklājības ministra amats uzticēts Uldim Augulim.

2023.gadā tika īstenotas četras Padomes sēdes. Visas Padomes sēdes tika organizētas tiešsaistes vidē, platformā ZOOM, nodrošinot sēdes tulkojumu latviešu zīmju valodas surdotulkjumā, ko nodrošināja SIA “LNS rehabilitācijas centrs”.

2023.gada Padomes sēdes notika: 25.janvārī, 26.aprīlī, 25.oktobrī un 20.decembrī. Padomes sēdēs tika izskatīti dažādi aktuāli jautājumi par personu ar invaliditāti vienlīdzīgu tiesību un iespēju īstenošanu. Padomes sēdēs izskatīti jautājumi atbilstoši kādam ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (turpmāk – Konvencija) pantam, t.sk., apspriežot jautājumus par vides pieejamības un piekļūstamības nodrošināšanu personām ar dažāda veida invaliditāti, veiktajām darbībām un sasniegumiem izglītības piekļūstamības veicināšanā, veselības aprūpes pakalpojumu piekļūstamības veicināšanā, sabiedrības attieksmes un uztveres veicināšanā, plānotajām izmaiņām sabiedriskā transporta pieejamībā un piekļūstamībā, t.sk. drīzumā ieviešamajiem risinājumiem braukšanas maksas atvieglojumu saņemšanai sabiedriskajā transportā, par elektroniskā paraksta un identitātes pieejamību personām ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem, par līdz šim paveikto deinstitucionalizācijas procesā, kā arī par plānotajām izmaiņām pašvaldību nodrošinātajos pakalpojumos, SIA “AC Konsultācijas” veiktā pētījuma “Pētījums par nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem, kur vienam vai abiem vecākiem noteikta invaliditāte” identificētajiem secinājumiem un ieteikumiem, plānotajām izmaiņām bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmā, kā arī budžetā atbalstītajām prioritātēm, kas vērstas uz personu ar invaliditāti atbalsta nodrošināšanu.

Informācijas sniegšanai tika pieaicināti nozaru ministriju un to padotības iestāžu speciālisti, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvji un pētnieki.

2023.gadā katrā sēdē tika plānots izskatīt četrus darba kārtības jautājumus. Trijās no četrām sēdēm bija plānots, ka kāda no Padomes sastāvā iekļautajām organizācijām vai institūcijām sniedz informāciju par paveikto Konvencijas ieviešanā.

Kopumā 2023.gadā tika izskatīti 15 no 16 Padomes 2023.gada darba plānā iekļautajiem jautājumiem. Atbilstoši aktualitātei papildus tika izskatīti divi jautājumi: Informācija par personas apliecības (eID kartes) nepieciešamību, lai saņemtu braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā 2023.gadā, un kompensācija eID kartes saņemšanai un Par mobilās lietotnes “Help in LV” un datu apmaiņas platformas izstrādātajiem un pieejamiem risinājumiem, lai atvieglotu personu ar invaliditāti saziņas iespējas ar ārkārtas u.c. dienestiem un iestādēm.

Ņemot vērā, ka Padome ir konsultatīva institūcija, lielākā daļa no izskatītajiem jautājumiem tika pieņemti zināšanai.

Visi sēžu protokoli pieejami Labklājības ministrijas tīmekļa vietnē: <http://www.lm.gov.lv/lv/protokoli-2>.

2023.gadā noritēja darbs pie Padomes nolikuma pilnveides, kā rezultātā 2023.gada 5.decembrī pieņemti un 2023.gada 7.decembrī spēkā stājās Ministru kabineta noteikumi Nr.699 "Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums" (turpmāk – MK noteikumi Nr.699), kurā ir paplašināts Padomes sastāvs, tajā iekļaujot klimata un enerģētikas ministru un satiksmes ministru, kā arī no Padomes sastāva izslēgta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. MK noteikumos Nr.699 ir nostiprināti Padomes darba organizatoriskie jautājumi, nosakot, ka Padomes locekļiem ir pienākums deleģēt pārstāvošās iestādes kontaktpersonu sadarbībai ar Padomes sekretāru. Tāpat MK noteikumi Nr.699 nosaka, ka, ja pārstāvēto institūciju Padomes loceklis – ministrs - sēdi nevar apmeklēt, dalībai sēdē var tikt deleģēts – parlamentārais sekretārs, valsts sekretārs, valsts sekretāra vietnieks, ministrijas struktūrvienības vadītājs vai vadītāja vietnieks.

Padomes sastāvā līdz 07.12.2023. bija 16 locekļi, bet pēc MK noteikumu Nr.699 stāšanās spēkā Padomes sastāvā ir 17 locekļi. Padome ir lemttiesīga, ja sēdē piedalās vairāk nekā puse, t.i., vismaz deviņi Padomes locekļi. – tāpat līdz 07.12.2023. vismaz 8 Padomes locekļi, pēc 07.12.2023. – vismaz 9 Padomes locekļi.

2023.gada I ceturkšņa sēdē piedalījās visi Padomes locekļi vai to pārstāvji, II ceturkšņa sēdē nepiedalījās trīs Padomes locekļi vai to pārstāvji, III ceturkšņa sēdē nepiedalījās seši Padomes locekļi vai to pārstāvji un IV ceturkšņa sēdē nepiedalījās astoņi Padomes locekļi vai to pārstāvji. Visās padomes sēdēs tika sasniegts nepieciešamais dalībnieku skaits kvoruma nodrošināšanai.

Pārskats par Padomes locekļu dalību 2023.gada sēdēs

Nr. p. k.	Padomes sastāvs*:	I ceturksnis (25.01.2022.)	II ceturksnis (26.04.2023.)	III ceturksnis (25.10.2023.)	IV ceturksnis (20.12.2023.)
1.	Labklājības ministrs	S	S	S	S
2.	Izglītības un zinātnes ministrs	P	P	P	P
3.	Klimata un enerģētikas ministrs (<i>Padomes sastāvā kopš 07.12.2023.</i>)	n/a	n/a	n/a	P
4.	Ekonomikas ministrs	S	P	P	-
5.	Satiksmes ministrs (<i>Padomes sastāvā kopš 07.12.2023.</i>)	n/a	n/a	n/a	S
6.	Veselības ministrs	P	S	P	P
7.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs	S	P	P	-

8.	Biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” ģenerāldirektors	S	-	-	-
9.	Biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” priekšsēdis	P	P	P	P
10.	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas priekšsēdētājs (<i>izslēgts no Padomes sastāva 07.12.2023.</i>)	P	P	-	n/a
11.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs	P	-	P	-
12.	Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktors	S	P	P	S
13.	Biedrības “Latvijas Nedzirdīgo savienība” prezidents	S	S	S	S
14.	Biedrības “Latvijas Neredzīgo biedrība” centrālās valdes priekšsēdētājs	S	-	-	-
15.	Biedrības “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” valdes priekšsēdētājs	S	S	-	-
16.	Nodibinājuma “Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons”” valdes priekšsēdētājs	S	S	-	S
17.	Biedrības “Latvijas Paralimpiskā komiteja” prezidents	P	P	-	-
18.	Biedrības “Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “Zelda”” direktors	S	S	S	-

*S – Padomes sastāvā, P – deleģētais pārstāvis, – - nepiedalās

Padome 2023.gadā izskatīja šādus jautājumus:

I ceturkšņa sēde **25.janvārī:**

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Informācija par pētījumu “Pētījums par nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem, kur vienam vai abiem vecākiem noteikta invaliditāte” ziņotājs: SIA “AC Konsultācijas”	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____
2.	Par Labdarības maratona “Dod pieci!” organizatoru atklātajā vēstulē “Par vides pieejamības nodrošināšanu Latvijā” izvirzīto priekšlikumu ieviešanas progresu, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____
3.	Nepieciešamie grozījumi 2004.gada 29.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.561 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums”, ziņotājs: Labklājības ministrija	Atbalstīt ierosinātās izmaiņas Padomes sastāvā un pieņemt zināšanai, ka LM virzīs grozījumus Nolikumā.	2023.gada 5.decembrī pieņemti un 7.decembrī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.699 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums”.
4.	Padomes darba plāns 2023.gadam, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	Darba plāns apstiprināts 04.04.2023.

II ceturkšņa sēde **26.aprīlī**:

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Aktualitātes par LM budžetā atbalstītajām prioritātēm sociālās politikas, t.sk. invaliditātes jomā 2023.gadam, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____
2.	Informācija par personas apliecības (eID kartes) nepieciešamību, lai saņemtu braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā 2023.gadā, un kompensācija eID kartes saņemšanai, ziņotāji: Satiksmes ministrija, Autotransporta direkcija	Līdz nākamajai Padomes sēdei ATD iesniegt sekretariātam informāciju par plānotajiem sabiedrības informēšanas pasākumiem par jaunās pieejas ieviešanu braukšanas maksas atvieglojumu saņemšanai sabiedriskajā transportā, t.sk., norādot plānoto laika grafiku. Nākamajā Padomes sēdē ATD informēt par progresu jaunās pieejas ieviešanā braukšanas maksas atvieglojumu saņemšanai.	Informācija par progresu jaunās pieejas ieviešanā braukšanas maksas atvieglojumu saņemšanai, kā arī plānotajiem sabiedrības informēšanas pasākumiem tiks sniegta 2024.gada I ceturkšņa Padomes sēdes laikā.
3.	Informācija par konstatējumiem cēlējplatformu izmantošanā, ziņotājs: Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	EM sadarbībā ar LM vienoties par formātu, kādā aktualizējams jautājums par cēlējplatformu pieklūstamību.	Secinājumi par konstatējumiem pieejama Patērētāju tiesību aizsardzības centra un Ekonomikas ministrijas oficiālajās tīmekļvietnēs. Informāciju par konstatējumiem nepieciešams ievietot Būvniecības informācijas sistēmas tīmekļvietnē, sniedzot arī informāciju par to, kā cēlējplatformas uzstādīt atbilstoši, labās prakses piemērus.

4.	Deinstitucionalizācijas ilgtspēja, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____
5.	SIF sekretariāta sniegtā informācija par paveikto ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu, ziņotājs: Sabiedrības integrācijas fonds	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____

III ceturkšņa sēde **25.oktobrī:**

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Progress sociālo pakalpojumu minimālā groza izstrādē, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____
2.	Informācija par īstermiņa politikas plānošanas dokumenta “Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.- 2027.gadam”, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____
3.	Elektroniskā paraksta un elektroniskās identitātes pieejamība personām ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem, ziņotāji: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
4.	Izglītības un zinātnes ministrijas paveiktais ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanā, ziņotājs: Izglītības un zinātnes ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai	_____

IV ceturkšņa sēde **20.decembrī:**

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Nozaru ministriju virzītie un nākamā gada budžetā atbalstītie prioritārie pasākumi attiecībā uz personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām 2024.gadam, ziņotāji: Labklājības ministrija, Klimata un enerģētikas ministrija, Satiksmes ministrija, Veselības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija	2024.gada Padomes darba plānā izvirzīt nodarbinātības un piekļūstamības jautājumus kā prioritārās tēmas, kā arī paredzēt piekļūstamības darba grupas uzraudzību.	2024.gada Padomes darba plānā nodarbinātība un piekļūstamība izvirzītas kā prioritārās tēmas. Darba plāns paredz piekļūstamības darba grupas uzraudzību.
2.	Informācija par izmaiņu sagatavošanu invaliditātes noteikšanā bērniem, ziņotājs: Labklājības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
3.	Veselības ministrijas paveiktais par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu, ziņotājs: Veselības ministrija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
4.	Par mobilās lietotnes "Help in LV" izstrādātajiem un pieejamiem risinājumiem, ziņotājs: Cilvēku ar īpašām vajadzībām un invaliditāti digitālās integrācijas asociācija	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____

LM Sociālo pakalpojumu un
invaliditātes politikas departamenta
vecākā eksperte,
ILNP sekretāre

L.Ševčuna